

Egyháztörténeti emlékek a magyarországi hitújítás korából. I–V.

Szerk.: BUNYITAY Vince – RAPAICS Rajmund – KARÁCSONYI János – KOLLÁNYI Ferenc – LUKSICS József. Bp., 1902–1912. IV. 101. sz.

Egyháztörténeti emlékek a magyarországi hitújítás korából. I

https://adtplus.arcanum.hu/hu/view/EgyhaztortenetiEmlekek_02/?pg=229&layout=s

192.

Kelet nélkül (1532).

Ládi Demeter, veszprémi olvasókanonok végrendeletéken kijelölvének annak végrehajtóit, pontonként írja le mindazokat, kiknek hagyatékát kiosztani kívánja, valamint a kiosztandó tárgyakat is.

In nomine Domini Amen.

Anno eiusdem millesimo quingentesimo tricesimo secundo Ego magister Demetrius de Lad lector ac canonicus et magister hospitalis Capelle Annuntiationis Virginis Marie in vico capitulari fundate, coram reverendo domino Nicolao de Petthrij suffraganeo et vicario ac venerabilibus dominis Juliano de Merlinis archidiacono Zaladiensi, nec non Johanne preposito Omnium Sanctorum similiter archidiacono cathedrali in ecclesia Wesprimiensi, ac discretis Petro plebano de Paloznak, Alberto literato de Zenthkyralzabadya et Paulo magistro scole, quos ego magister Demetrius in dispositionem bonorum meorum ordinavi et constitui tanquam veros et legitimos testamentarios. Item in primis reverendissimo domino Thome episcopo et prelato meo gratiosissimo lego unum vas vini, quod scilicet aptius videbitur, cum annulo aureo valente flor. quinque et florenis tribus aureis. Item domino Petro plebano de Paloznak lego unam subám variolinam, nondum subductam.

Item magistro Alberto de Zenthkyralzabadya lego tunicellam meam variolina pelle subductam et tunicam pwrpyan satis tritam.

Item dominis prebendariis lego tunicam meam nigram italicam florenis novem emptam. Eisdem dominis prebendariis lego florenos quatuor.

Item habeo septem vasa vinorum, quorum alterum iam reverendissimo domino episcopo deputavimus et alterum capitulo. Reliqua vendantur et exponantur iuxta ordinationem meam.

Item puero Matheo lego florenos XXXII, ex quibus decem sunt in Leweld cum aliquibus cocleariis apud Emericum presbiterum.

Item ipse Matheus habuit a quondam Adriano presbitero unam vineam, quam vineam idem Adrianus presbiter legaverat in manus meas, ita quod ex proventibus et utilitate fovorem et informare facerem. Quod si ipse Matheus nollet se subdi Romám, sed vagaretur, extunc vinea illa daretur uni alteri paupero (így).

Item coce mulieri ad quatuor annos singulos debeo flor.

III, tamen, ut bene memini, dedi sibi flor. II, vei unum cum medio.

Item habeo servitores duos, Petrum et Emericum, quibus pro annuali servitio debeo, Petro videlicet flor. IIII, reliquos solvi, Emerico debeo flor. VI.

Item Nicolao, puero meo, a puero per me nutrito lego flor. XXV. Eidem lego vaccas meas omnes quotquot sunt.

Item coce mulieri ultra sallarium lego subám meam variolinam antiquam.

Item debeo ecclesie sancti Michaelis flor. XIIIJ, solvantur.

Item subám meam har. (így) antiquam lego Nicolao puero meo.

Item quondam Stephano presbitero, rectori altaris in domo M. Ambrosii commoranti, debeo flor.

III, et quidam iobagio noster deNaghpechel ratione vinee sue per nos sibi vendite tenetur flor. IIII, repetantur, et unus florenus debet dari Monacis Heremitis de Wason.

Item habeo unam tunicam chemeleth, volo ut fiant tres casule et una casula detur ad hospitale Beate Virginis Marie hic Wesprimii fundatum.

Item habeo tunicam de granato, volo ut vendatur et exponatur pro refrigerio anime mee.

Item habeo equos quatuor, quos lego hospitali, quia habent pro iumentario boves quatuor.

Item currus meos lego, ut vendantur.

Item habeo vasa usque ad quadraginta, executores dent hospitali viginti, reliqua vendant et exponant pro refrigerio anime mee.

Item habeo fruges decimales in Ayka aput Emericum Aykay ex quarta Hozzywthoth, reportentur; domi quoque habeo satis bonam portionem, vendantur et exponantur pro refrigerio anime mee.

Item biretum meum melius lego Magistro Valentino, vicino meo.

Item habeo pileum nóvum nigrum, lego Magistro Francisco.

Item habeo clenodia domus in scriniis et aliis locis, videlicet lectisternia, cantaros, scutellas et alia utensilia domus, quorum dispensatio fiat per dominos exeeutores; rogo Dominationes Suas, habeant curam anime mee, et quantum fieri potest bona mea sic exponantur.

Item magistro Valentino de Sagh lego unum mensale cum uno manutergio novo, reliqua bona mea disponant domini exeeutores prout ipsis melius videbitur.

Item uxor Urbani Mezaros in partu petiit a me florenum unum denar. XVI, impignoravit duo fibula cum cocleari parvo argenteo; restituantur sibi, relaxatis meis pecuniis.

Item in Leweld sunt coclearia octo vei novem, ex quibus duo sunt impignorata per Bricium presbiterum, restituantur sibi relaxatis meis pecuniis, et ex eis lego unum reverendo domino Nicolao suffraganeo, alterum domino Juliano, tertium domino preposito Omnium Sanctorum, quartum Magistro Alberto, reliqua disponant iidem domini exeeutores.

Item quondam Stephanus presbiter predecessor Magistri Ambrosii habuit pignori unum picarium satis competens

et idem Stephanus presbiter impignoraverat quoddam picarium parvum filio Demetrii Zakal de Radartha, redimantur et facta revisione omnia exponant pro bono vino.

Item magistro Blasio Papoczy veterano amico meo, similiter magistro Paulo de Rayk unum unum coclear.

Item habui vineam permutatam ad duo iugera extendentem in terra lectoratus per me emptam simul cum una vinea duorum iugerorum in Bencze sub vinea Andree presbiteri rectoris altaris sancti Ladislai Regis, lego istas vineas in totum lectoratui pro una missa in singulis septimanis dicenda pro passione Domini.

Item pro recompensatione vinee hospitalis, quam permutavi ad terram lectoratus, dedi hospitali duas vineas optimas, unam in Bencze inter vineam predicti Andree presbiteri, alteram emptam florenis XVIII, in monte Malazo Modosh (így?) florenis XII emptam, quas duas vineas lego pro recompensatione vinee a Varga Benedek permutate in terra lectoratus.

Item lego, solitas Requiem, tricesimam et psalterium faciant perlegi et decantari domini exeeutores.

Item habeo aureos, quos, ut premissum est, legavi Domino Reverendissimo.

Item alia omnia bona mea disponant domini exeeutores pro refrigerio anime mee.

Item locum sepulture mee eligo in ecclesia cathedrali Wesprimiensi et volo quod per annum singulis diebus una missa pro me celebretur.

Kívül: Testamentum Demetrii Lectoris Vesprimiensis. 1532.

Egy ív papir három első oldalán, aláírás és pecsét nélkül, de egykorú másolat vagy éppen eredeti. —

Bécsi cs. és kir. házi stb. levéltár: Hung. 1532. Decz. Nr. 86.

Közli: BUNYITAY VINCZE.

Egyháztörténeti emlékek a magyarországi hitújítás korából. III.

https://adtplus.arcanum.hu/hu/view/EgyhaztortenetiEmlekek_03/?pg=45&layout=s

44.

Lövőid, 1535 július 13.

A lövöldi karthausi rendház bérbe veszi a pannonhalmi apátság csepelvölgyi tizedét, illetőleg elfogadja, hogy a pannonhalmi apátság e 60 frtra becsült tizeddel törleszsze le 200 frtnyi adósságát.

Monasterium Carthusianorum de Lövőid conducit decimas vallis Csepel (in comitata Somogy) pro florenis 60, ut sic monasterium Sacrimontis Pannoniae debitum suum 200 florenorum paulatim solvat.

Eredetije a pannonhalmi főapátsági levéltárban c 59. 1. Tt.

Közli: Dr. KARÁCSONYI JÁNOS.

IV.101. sz.

Nagy- Karád, 1542. október 31.

Péter, a lövöldi kartauziak perjele kéri Nádasdi Tamást, hogy levele átadóját kegyesen meghallgatni és a tőle tudomásul vett ügyet a királynál és a Pozsonyban összegyűlt rendeknél pártolni szíveskedjék.

Magnifice domine etc. Misi hunc hominem meum, presentium scilicet exhibitorem, in certis quibusdam et quidem arduissimis negotiis meis ad sacram regiam Maiestatem, vei eo absente, ad spectabiles ac magnificos dominos in conventionem Posoniensi existentibus, (!) que ex relatu ipsius eadem v. dominatio m. clare intelligere poterit. Supplico igitur Eidem, tanquam domino et fautori fidentissimo atque singularissimo: quatinus velit dictis et relatibus ipsius piam ac copiosam exauditionem et fidem adhibere, partesque suas in rebus meis tum apud regiam Maiestatem, tum dominos magnates interponere, quod eidem in divinis una cum grege eure mee commisso reservare contendam. Quam in reliquo felicissime valere in Christo semper oro. Ex Nagkarad in vigilia Omnium Sanctorum anno eiusdem 1542.

Fráter Petras, immeritus prior fratrum Cartusiensium in Leweld.

Kívül: Magnifico domino domino Thome de Nadasd etc.

Egy félív papíron, zárópecsét nyomaival. — Buáai országos levéltár: Nádasdy levéltár. 3.

Közli: BUNYITAY VINCZE.

155.

Lövöld, 1537 februárius 20.

Devecseri Choroti András zalai főispán Szepsi Bálint egri és őrsi préposthoz és Gönczy Bertalan udvarmesterhez intézett levelében előadja, hogy 13 évi sümegi várnagysága alatt mit költött a magáéból a veszprémi várra s a veszprémi püspök bandériumára, és hogy ezen 50 ezer forintnál több költségeinek megtérítése fejében mit kíván az új veszprémi püspöktől, Kecsethi Mártontól.

Hoc egregius Andreas Choron super debitum suum quinquaginta circiter milia florenorum a reverendissimo domino Martino de Kecheth, episcopo ecclesie Vesprimiensis, domino suo gratiosissimo modo et ordine infrascriptis humiliter cupit habere. Item licet ego ab initio, videlicet ab anno Domini 1524 a festo divi Jacobi apostoli, quo die dominus quondam reverendissimus Agriensis, foelicis memorie, dominus meus naturalis gratiosissimus, Castrum istud Symegh medio egregii domini quondam Joannis de Hethey, tunc provisoris arcis Vesprimiensis, manibus meis officialiter assignavit, usque ad presentem annum Domini 1537, quorum iam instat tredecima annualis revolutio, summam pecuniarum mearum exitus prefato domino quondam meo gratiosissimo partim datarum, missarum

et assignatarum in paratis, de quibus omnibus habeo literas Sue Reverendissime Dominationis propria manu eius ad me datas, etiam in capitulo obligatorias factas, facit circiter duodecim milia florenorum. Ad expugnationem vero arcis sue Vesprimiensis eiusque castris Symek gentiumque, quas ad rem sue Reverendissime Dominationis debui conservare ex specialibus et literalibus eius mandatis (ut futurum me de illis expensis contentum facit omnium conservationum) in simul cum pretacta summa computatum, que omnia Dominus Deus Optimus novit, et ipse me ita sciat, ut a tanto tempore iuxta verum et bene calculatum regestum ad necessitates Sue Reverende Dominationis mediante eius mandatis absque omnibus Sue Dominationis proventibus de meis quinquaginta circiter milia florenorum exposui, preterea ad expeditionem Budensem, quo idem Dominus quondam Reverendissimus per literas suas cum trecentis equitibus iussit me venire, ubi nulla mihi data est solutio, ad tot equites assecurans me dominus per literas, ut mihi futurum quicquid illic exposuero persolvat, in qua expeditione pure exposui duo millia florenorum. In super in binis expugnationibus arcis Vesprimiensis ac alijs in locis in protectione bonorum sue Reverendissime Dominationis certi nobiles familiares mei sunt interempti, etiam in propria mea persona non parcens laboribus, fatigijs, efusioni sanguinis, damnis et expensis meis maximis, quas omnes remunerare regestisque inscribi minimé possum, Semper ab initio affective et fideliter servivi, pro quibus meis servitijs dominus quondam reverendissimus fuit naturalis benevolus et gratiosissimus mihi dominus, cuius nepos est iste modernus prefatus dominus reverendissimus. Nolo esse ingratus et immemor de amore eius et erga me benevolentia, immo et huic sue reverendissime dominationis nepoti, moderno scilicet domino reverendissimo vita mea unacum liberis meis inservire studebo, ut et sua Reverendissima Dominatio sicuti et avunculus eius (ut premisi), bone memorie dominus meus singulariter gratiosissimus erga me et liberos meos sit Semper benigna, benevola, fautor et protector gratiosissima, hec facere decrevi. Item ante assignationem castris opto, ut Sua Reverendissima Dominatio in paratis pro premissis debitis primo solvat mihi duo millia florenorum. Item duas possessiones in pertinentibus [!] arcium Vesprimiensis et Symek, quas ego voluero, iuxta minutam illam, quam Sue Reverendissime Dominationi misero, in Capitulo mihi et domine consorti ac liberis meis in pignore, quo redimere poterit, dignetur Sua R. Dominatio obligari et inscribi pure pro tribus millibus florenorum. Item decimas cultellorum Tapolcza et Berend, quarum altera videlicet Tapolcza in centum, altera vero in viginti florenis singulis annis solent arendari, in spatio 20 annorum mihi et consorti ac liberis meis iuxta illas minutas, quas dabo, in Capitulo ac proprijs suis literis suo chirografo et sigillo usuali factis decimare, totumque proventum earum accipere, sua R. D. dignetur inscribere et obligari faterique. Item Regia Maiestas, dominus meus clementissimus, abbatiam Tykonium filio meo Joanni donavit, in qua si Sua R. D. aliquod ius

haberet vei futurum habere speraret, totum illud simul cum literis donationalibus Regiis, si quas superinde haberet, cum literis obligatoriis Capituli iuxta illam minutam, quam dabo Sue R. D., dignetur in filium meum transferre et ut eam et illud nunquam acquirere valeat.

Item si Sua R. D. in bonis egregij quondam Michaelis Ozla aliquod ius haberet, et illud ad nos dignetur transferre.

Item, quod Castrum cum illis tantummodo inventariis, que prefatus quondam Joannes Hethey cum regesto, propria sua manu facto, tempore assignationis castri manibus meis dedit, a me etiam Sua R. D. dignetur acceptare.

Item tempore assignationis castri vicecastellano, portarijs, vigilatoribus, pistoribus ceterisque servitoribus castri, si quibusdam solutionibus ipsis teneor, que parvam facit sumulam, Sua R. D. dignetur persolvere.

Item, ut duo beneficia, que dominus Locumtenens, dum episcopatus iste esset in suspenso, alterum Baltasar Bolday, alterum vero Demetrio Beychy familiaribus meis donaverat et contulerat in ecclesia Vesprimiensi existentia, iuxta literarum donationalium domini Locumtenentis et Sua R. D. dignetur ipsis condonare, remittere et resignare, quoniam esset mihi et ipsis meis familiaribus maxima ignominia, si illa habere non possent, quum iam res ista patet omnibus et apud Suam R. D. servitia tanti ponderis non haberem, factaque donatione Dominationis Sue Reverendissime de facto istorum, ut illis quibus voluerint resignare possint ac valeant, super his quoque resignationibus dignetur Sua R. D. literas consensus suas dare. Item quod providum Gregorium

Kakas de Nyrad dimittat Sua R. D. in bona mea venire et demigrare cum omnibus suis rebus pacifice, nam et ego ex meis colonis dimisi ad Sue R. D. bona.

Item, ut super restitutione et assignatione castri ac ordinarias et extraordinarias exactiones per me et vicecastellanum ac subditos meos super colonos arcium Vesprimiensis et Symegh Turcosque per nos captos Sua Reverendissima Dominatio tam in Capitulo, quam propria manu et sigillo suis factas iuxta optatum ac votum meum et minutas meas tales et tantas, quales et quantas mihi et vicecastellano meo seorsum literas obligatorias, expeditorias et quietantiam habere cupio, Sua R. D. dignetur dare et emanari facere. Tenor literarum Andree Choron missarum, in quibus retrospecti articuli inclusi extitere.

Reverende et Egregie Domine Conpater, et filii observandissimi salutem ac obsequiorum commendationem meorum. Misi in scriptis Dominationibus Vestris optatum meum presentibus inclusum, si dominus Reverendissimus, dominus noster gratiosissimus ad nos mittere voluerit, quamprimum Tykonium mittere dignetur, quia illic erimus, nec illic multum morabimur, preterea nudiustertius adest, quod dominus Reverendissimus noster gratiosissimus de parte nobilium de Chatar dederat ad nos literas, poterunt Dominationes Vestre ab omnibus rescire et Domino referre, ut ab initio etiam tempore Monachi et Michaelis Zewteny Semper Uli ad Tykonium fuerunt occupati et possessi.

Superest quod D. V. Semper bene valere cupimus. Ex Leweid feria tertia post
Dominicam Invocavit anno Domini

In tergo vero earum similiter literarum erat
titulus suprascriptio :

Reverendo et Egregio dominis Valentino de Zepi, Agriensi et Ewrsiensi
preposito etc. ac Bartholomeo de Gewncz Magistro Curie domini reverendissimi
Vesprimiensis etc. dominis conpatri et filio observandissimis.

Egykorú másolat a Kecsethit illető egyéb iratok közt. — Bécsi cs. és kir. házi
stb. levéltár: Hung. 1537. Febr. 83.

Közli: BUNYITAY VINCZE.

1537.

Et in calce earum literarum erat
titulus

scriptura in margine inferiori

:

Andreas Choron de Dewecher, Comes Comitatus Zaladiensis etc.

IV. 460.

Pozsony, 1546 május 29.

Várday Pál érsek és kir. helytartó <<fráter

Petrus prior et conventus ecclesie s. Michaelis arch. de Leweld Carthusiensis
ordinis>> kérésére Nádasdy Tamás országbíró maga elé idézteti s Nádasdy

megígéri, hogy igazolni fogja magát. Paulus de Warda, archiepiscopus

Strigoniensis et locumtenens regiae Maiestatis ad preces fratris Petri, prioris

conventus ecclesiae s. Michaelis de Leweld, Cartusiensis ordinis, citat Thomam
Nádasdy, iudicem curiae, qui promittit se probare suam agendi rationem.

Eredetije a vasvár-szombathelyi káptalan levéltárában.

Litt. eccl. f. F. nr. 17.

Közli: Dr. KARÁCSONYI JÁNOS.